

AZ EGYHÁZ SZAVA

II. JÁNOS PÁL PÁPA BESZÉDE A MAROKKÓI FIATALOKHOZ

(Arabul:) Kedves Fiatalok! Melegen üdvözöllek benneteket! Rajtatok keresztül köszöntöm a nemes marokkói népet!

(Franciául:)

1. Legyen hála és dicsőség Istennek, aki megengedte, hogy ma együtt lehetek veletek. Néhány évvel ezelőtt Ő Királyi Felsége megtisztelt látogatásával. Nagy örömmre szíves volt meghívni a veletek való találkozásra. Az Ifjúság Évében különös örömmel szólok hozzátok. Egyébként ez az első alkalom, hogy muzulmán fiataloknak beszélhetek.

Nekünk, katolikusoknak és muzulmánoknak, sok közös dolgunk van, úgy is, mint hívőknek, úgy is, mint embereknek. Ugyanabban a világban élünk, mely telve van reményt keltő és aggasztó jelekkel. Miként Ábrahám – közös példaképünk – mi is hiszünk Istenben, alávetjük magunkat akaratának és bízunk jóságában. Ugyanabban az Egy Istenben hiszünk, az élő Istenben, aki a világot teremtette és a tökéletesedés felé viszi.

Gondolataimban tehát Istenhez, az én Istenemhez, a ti Istenetekhez fordulok. Róla szeretnék ma elsősorban beszélni, de az emberi értékekről is, hiszen Istenben van szilárd alapjuk. Ezek az értékek szolgálják egyéni fejlődésünket éppen úgy, mint a családok, a társadalom és a nemzetközi közösség boldogulását is. A Teremtő titka körül forog a kérdés, hogy milyen értelmet tulajdonítson az ember a maga életének. Ez a kérdés foglalkoztatja a fiatal embert, amikor saját lényé titkán tűnődik, és amikor azt kutatja, milyen értékeket tegyen magáévá.

Hadd említsem meg, bemutatkozásképpen, hogy a katolikus Egyházban annak a Péternek az utódja vagyok, akit Krisztus választott ki testvéreinek hitben való megerősítésére. Elődeimnek, a pápáknak megszakíthatlan sorában állva, történelmünk jelen pillanatában én vagyok Róma püspöke. Hivatásom, hogy minden embertestvérem előtt a hit tanúságtévője, az Egyház tagjait összefogó egységnek pedig záloga legyek.

Mint hívő ember jöttem hozzátok. Egészen egyszerű formában a hitemről szeretnék tanúságot tenni, és mindarról, amit embertestvéreim boldogságára nézve kívánatosnak és – tapasztalataim alapján – mindnyájatok számára is hasznosnak tartok.

2. Ezért a Magasságbelihez fohászkodom, a mindenható Istenhez, Teremtőnkhez. Tőle származik minden élet. Ő minden jónak, szépnek és szentnek a forrása.

Ő választotta el a világgosságot meg a sötétséget. Csodálatos rendben ő alakította ki a világmindenséget. Ő akarta, hogy növények növekedjenek és gyümölcsöt teremjenek. Ő akarta, hogy sokasodjanak az ég madarai, a föld állatai, a tenger halai.

Ő alkotott minket, embereket. Ővéi vagyunk. Szent törvényei irányítják életünket. Isten világgossága mutatja meg rendeltetésünket s igazítja el lelkiismeretünket. Neki köszönjük, hogy szerethetünk és hogy az életet továbbadhassuk. Ő követeli meg minden embertől, hogy tartson tiszteletben mindenkit. Szeresse a másik embert, mint barátját, társát, testvérét. Ő szólít fel arra, hogy siessünk a felebarátunk segítségére, ha az sebesült, elhagyatott, éhes és szomjas, vagyis, ha nem tudja, élete útján hogyan is léphetne tovább.

Igen, Isten akarja, hogy meghalljuk szavát. Várja, hogy engedelmeskedjünk szent akaratának, értelmünk és szívünk szabad önátadásával.

Istennek tehát felelősséggel tartozunk, Isten a mi bíránk, ő, aki egyedül tökéletesen igazságos. Tudjuk azonban, hogy végtelenül irgalmas is. Ha az ember vétkezett, eltávolodott Istenétől és elmerült a bűn halálában, de utána bűnbánattal, megtört szívvel közeledik Urához, Ő befogadja a bűnöst megbocsátó irgalmába. Ezért szeretetünkkel és imádásunkkal hódolunk neki. Mindenkor és mindenütt hálások vagyunk jótéteményeiért.

3. Világunk egységre és békére szomjazik. Ugyanakkor telve van feszültségekkel, konfliktusokkal. Égető szükség van tehát az istenhívők szolgálatára, hogy több lehessen ezen a földön a barátság, nagyobb lehessen a béke az emberek és a népek között. Egy családhoz tartozunk. Egy töből eredtünk. Egy a végső célunk. Teremtő Istenünk vár bennünket. Össze akar gyűjteni mindnyájunkat.

Húsz évvel ezelőtt, a II. Vatikáni Zsinaton a katolikus Egyház, püspökei, az vallási vezetői személyében, elkötelezte magát, hogy keresi az együttműködést minden hívő emberrel. Hivatalos nyilatkozatban foglalt állást a vallások közötti párbeszéd mellett. Hangoztatta, hogy minden ember, kiváltképpen pedig az élő hit emberei kötelesek tisztelni egymást, félretenni minden megkülönböztetést, közösségben élni és az egyetemes testvériséget szolgálni. (Nostra aetate 5.) A Zsinat különleges figyelmet szentelt a hívő muzulmánoknak: hisznek az egy Istenben, szeretnek imádkozni és nagyra értékelik az erkölcsös életet. (Vö. uo. 3.) Az Egyház óhajtja, hogy „közösben fejlesszük a társadalmi igazságosságot meg az erkölcsi értékeket, a békét és a szabadságot minden ember javára“ (uo.).

A párbeszéd a keresztények és a muzulmánok között sohasem volt még annyira szükséges, mint napjainkban. Párbeszédünk forrása a hűségünk Isten iránt. Feltétele pedig az, hogy elismerjük Istent a hitünkkel, szóban és tettben tanúságot tegyünk róla elvilágiasodó, nemegyszer Isten létét is tagadó világunkban.

A fiatalok akkor lesznek képesek jobb jövőt kialakítani, ha Istenbe vetett hitüket mindennél fontosabbnak tartják és ha elkötelezik magukat arra, hogy

Isten elgondolása szerint építik az új világot, nagy bölcsességgel és bizakodó lélekkel.

Isten a forrása minden örömek. Tanúságot kell tennünk Isten előtti hódolatunkról, imádásunkról, magasztaló és könyörgő imádságunkról. Az ember nem élhet imádság nélkül, mint ahogyan nem élhet lélegzetvétel nélkül sem. Tanúságot kell tennünk arról is, hogy alázattal keressük Isten akaratát. Isten pedig azt akarja, hogy kötelezzük el magunkat egy jobb, egy egészségesebb világ építésére. Isten útjai nem mindig a mi útjaink. Túlhaladják a mi mindenkor fogyatékos tetteinket, szívünknek mindig gyarló szándékait. Istent sohasem lehet céljaink eszközévé tenni, hiszen ő mindenek felett áll.

Hitünknek ez a tanúságtétele életfontosságú. Nem tűri meg a hűtlenséget Istennel szemben, sem a közömbösséget az igazsággal szemben. Ugyanakkor azonban megkívánja, hogy tiszteljük a többi vallási hagyományt is. Minden ember elvárja ugyanis, hogy tiszteljék őt és hívő meggyőződését. Szívből kívánjuk, hogy jusson el mindenki a teljes igazságra, de természetesen csak a lelkiismeret szabad döntésével. Itt van a vallásszabadság lényege. Ennek a nevében kell tehát kiküszöbölni minden külső kényszert, hiszen az kizárja az ész és szív szabad döntését, ezt az emberi méltóságra annyira jellemző sajátosságot. A vallásszabadság tiszteletben tartja Istent is és az embert is. Isten a meggyőződéses, a lélekben és igazságban történő tiszteletadást várja el imádóitól.

5. A Zsinat az említett Nyilatkozatban kijelenti: „Nem könyöröghetünk Istenhez, mindnyájunk Atyjához mindaddig, amíg Isten képmására teremtett emberekkel szemben megtagadjuk a testvéries magatartást” (5. p.).

Kötelességünk tehát, hogy tiszteljük, szeressünk és segítsünk minden embert, mert Isten teremtménye és – bizonyos értelemben – képmása, személyének képviselője; mert Istenhez vezető út; mert teljesen csak akkor bontakozhat ki, ha Istenét ismeri, szívvel-lélekkel elfogadja és a tökéletesedés útján követi.

Ha engedelmeskedünk Istennek és ha szeretjük embertársunkat, ebből önként következik, hogy az emberi jogokat tiszteletben tartjuk. Ezek a jogok kifejezik Isten akaratát egyfelől, az emberi természet követelményét másfelől.

A tisztelet és a párbeszéd igényli a minden területen érvényesülő kölcsönösséget. Ez kiváltképp nélkülözhetetlen az alapvető szabadságjogok és különösen is a vallásszabadság területén. A tisztelet és a párbeszéd kedvez a békének és az egyetértésnek. Segít megoldani minden férfi és nő, és különösen is az ifjúság problémáit.

6. A fiatalok általában a jövő felé néznek. Igazságosabb, emberibb világ után vágyódnak. Isten teremtette ilyennek a fiatalokat, mégpedig azért, hogy kivegyék a részüket a világ átalakításából, az életnek kedvező isteni tervek alapján.

A világ helyzetét a fiatalok is többnyire sötét színekben látják. Ember és ember között gyakori a szembenállás, a megosztottság. A nemzedékek nem értik meg egymást. A faji megkülönböztetés, háborúk, igazságtalanságok, éh-

ség, pazarlás, munkanélküliség drámai bajok, mindenki sorsát érintik, de kiváltképp a fiatalokét. Egyesek elbátortalanodnak, mások a beletörődés útját választják. Vannak, akik erőszakkal vagy szélsőséges megoldásokkal akarnak mindent megváltoztatni, amikor pedig a bölcsesség arra tanít, hogy az önfegyelem és a szeretet a kívánt megújhodás eszköze.

Isten nem akarja, hogy az ember ölbe tett kézzel nézze a bajokat. Rábízta a földet, hogy vesse hatalma alá, művelje meg és közös erőfeszítéssel tegye termékenyvé.

Fiatalok! Felelősek vagytok a jövőért! A tornyosuló akadályokon csak úgy tudtok úrrá lenni, ha bátran és teljes mértékben vállaljátok a felelősség rátok eső részét. Kezdeményezetek! Ne várjatok mindent az idősebbektől, a már beérkezettektől. Az új világot építenetek kell; nem elég csak ábrándoznotok róla.

Összefogni a munkában: ez biztosítja a sikert. A munka igazi értelme a szolgálat. Megteremti a közösségvállaláshoz szükséges erőket. A közösen végzett munka tapasztalata megtisztít minket önzésünktől és segít felfedezni mások értékeit. Így fokozatosan kialakul a bizalom légköre, mely naggyá tesz, kibontakoztat és biztosítja azt, hogy „többek legyünk”. Ne hanyagoljátok el, kedves fiatalok, az idősebbekkel való együttműködést, kiváltképpen szüleitekkel, tanáraitokkal, a társadalom és az állam vezetőivel. A fiatalok ne szigetelődjenek el. Szükségük van az idősebbekre, az idősebbeknek pedig a fiatalokra.

A közös munkában azonban az ember – a férfi vagy a nő – személyiségének nem szabad áldozatul esnie. Mindenegyész személy egyetlen az Isten színe előtt és a fejlődés előmozdításában helyettesíthetetlen. Mindenkit a maga valóságában kell elfogadni, következésképpen a maga valóságában kell tisztelni is. Senkinek sem szabad kihasználnia embertársát. Senkinek sem szabad mást kizsákmányolni, hiszen az emberségben mindenki egyenrangú. Senkinek sem szabad megvetnie testvérét.

Ezek a feltételek biztosítják az emberibb, igazságosabb és testvéribb jövőt, melyben – méltóságát és szabadságát megőrizve – mindenki megtalálhatja a helyét. Ilyen legyen a XXI. század világa! Olyan lesz, amilyenné ti alakítjátok: a ti kezetekbe van letéve.

7. A világ sorsa a föld valamennyi országának fiatalságától függ. Világunk megosztott, sőt szétforgácsolódott világ. Milyen sok benne a harc és a súlyos igazságtalanság! Északot és Délt nem kapcsolja össze igazi, kölcsönös segítő akarat. Még Dél nemzetei közt sincsen igazi összefogás. Vannak földünkön lenézett népfajok és kultúrák.

Miért mindez? Azért, mert az emberek nem fogadják el egymást a maguk különbözőségében. De nem is ismerik eléggé egymást. Elfordulnak attól, aki más civilizációhoz tartozik. Nem akarnak egymáson segíteni.

Igen, Isten rendelése szerint az emberi méltóságban mindenki egyenlő, bár különbözünk adottságainkban, tehetségeinkben. Az emberiség egy nagy egység, benne minden résznek megvan a maga szerepe. El kell tehát ismerni az

egyes népek és kultúrák értékeit. A világ élő szervezet: mindenki kap valamit a többletől, a többi ötle.

Ürülök, hogy itt, Marokkóban találkozhatok veletek. Marokkó hagyományosan „nyitott” ország. Tudósaitok bejárják a világot, ti pedig befogadjátok más országok tudósait. Marokkó mindig is a civilizációk találkozási pontja volt. Lehetőség tette a kölcsönös érintkezést Kelettel, Spanyolországgal és Afrikával. Marokkó hagyományosan türelmes mások iránt. Ebben a muzulmán országban mindig éltek zsidók és szinte mindig keresztények. Az együttélésre jellemző volt a kölcsönös tisztelet és jóakarát. Vendégszerető nép voltatok és azok is vagytok. Kedves marokkói fiatalok, legyetek tehát készen arra, hogy a holnapi, a testvéri, az egész világ ifjúságának álmai szerint való világ polgárai legyetek.

Biztos vagyok abban, hogy van érzéketek a párbeszédhez. Nem akartok előítéletek rabjai lenni. Készek vagytok arra, hogy felépítsétek a szeretet civilizációját. Van erőtök hozzá, hogy ledöntsétek azokat a válaszfalakat, melyeket néha a gőg emelt, gyakrabban pedig a gyengeség és a félelem. Mindenkit akarok szeretni, nemzeti, faji vagy vallási különbségtétel nélkül.

Igazságosságot és békét is akartok tehát. „A béke és a fiatalság együtt menetel” – mondottam az ideai Béke Világnapjára küldött üzenetemben. Ti nem akartok sem háborút, sem erőszakot. Jól tudjátok, mennyi ártatlan ember adja meg ezeknek az árát. Ellene vagytok a fegyverkezési hajszának. Persze nem minden áron akarjátok a békét, hiszen az igazi béke az igazságossággal tart lépést. Azt akarjátok, hogy senki se éljen elnyomatásban, s hogy minden embernek legyen miből élnie. A békét igazságosságban akarjátok.

8. A tanuló ifjúságnak joga van ahhoz, hogy választott pályáján kereshesse kenyerét. Ugyanakkor azonban viselje szívén testvéreinek és nővéreinek sokszor bizony nem könnyű sorsát saját hazájában és az egész világon is. Hogyan maradhatna közömbös, amikor oly sok ember hal éhen vagy éhezik, nélküli az orvosi ellátást, szenved a szárazság miatt; amikor a gazdasági élet kegyetlen törvényszerűségei miatt mérhetetlenül sok a munkanélküli vagy kivándorló; amikor az ellenségeskedések következtében oly sokan ízeleik meg a menekült sors keserű kenyerét és táborokban élnek. Isten az egész emberiség használatára adta a földet, hogy gyümölcseit – a kölcsönös segítség jegyében – mindenki élvezhesse, minden nemzet megélhessen rajta és békében ápolhassa kultúráját.

9. Rendkívül jelentősek a gazdasági problémák. Ámde nemcsak kenyérrel él az ember. Igényli a szellemi és a lelki életet is, hiszen ez az álmódott új világ szíve-dobbanása! Az ember szükségét érzi annak, hogy kifejlессze szellemét és érzékenyítse tegye lelkiismeretét. Éppen ebben van a mai ember nagy hiányossága. Újult erővel kell kérdezni és keresni, hiszen szerte a világon annyira feledésbe mentek az értékek és annyira megfogyatkozott az önazonosság tudata. Ezen segíteni kell. A lelkiismeretekben kigyulladó belső világosság teszi, hogy megtaláljuk a fejlődés értelmét, szolgáljuk az egyes ember és az egyetemes emberiség javát, Isten terveinek megfelelően.

Machreq és Maghreb arab népessége és benne kiváltképpen is a muzulmánok mögött a tanulás ősrégi hagyománya áll, az irodalom, a tudományok és a bölcsélet nagy hasznára. Ti ennek a hagyománynak vagytok az örökösei. Tanuljatok tehát! Ertsétek és ismerjétek meg ezt a világot, Isten ajándékát. Hatoljatok be titkaiba, hogy felfedeztétek értelmét. Legyen bennetek érzék és tisztelet az igazság iránt. Ismerjétek meg a népeket és Isten szeretett teremtményeit: az embereket. Így készültök fel minél eredményesebb szolgálatokra.

Ha pedig szeretitek az igazságot, el fogtok jutni az értelem birodalmán túli világba; a belső élet értékeit is birtokba veszitek.

10. Az ember szellemi lény. Mi, hívők, tudjuk, hogy nem egy bezárt világban élünk: mi hiszünk Istenben. Imádjuk Istent. Keressük Istent.

A katolikus Egyház tisztelettel tekint vallásotokra. Elismeréssel adózik értékeinek és gazdag lelkeségi hagyományaitoknak. Mi keresztények is büszkék vagyunk saját vallási hagyománykincseinkre. Meggyőződésem, hogy nekünk keresztényeknek és muzulmánoknak örömmel és Isten iránti hálával kell felfedeznünk közös vallási értékeinket. Mi is, ti is, hiszünk Istenben, az egyetlen Istenben, aki igazságos és csupa irgalom. Hiszünk az imádság, a böjt és az alamizsna, a vezeklés és a megbocsátás erejében. Hisszük, hogy Isten irgalmas bíránk lesz az idők végén. Reméljük, hogy a holtak feltámadása után meg lesz elégedve velünk. Azt pedig biztosan tudjuk, hogy ő egészen elég lesz minékünk.

A méltányosság megkívánja, hogy tudatosítsuk, de tiszteljük is egymás különbözőségeit. A legalapvetőbb különbség nyilvánvalóan az, hogy mi másképpen nézünk a Názáreti Jézus személyére és életművére. Ti jól tudjátok, hogy a keresztények azt köszönik Jézusnak, hogy Isten titkának mélységeibe vezette be, és – ha őt Uruknek és megváltójuknak ismerik el és vallják – részesíti őket az Isten gyermekeinek kijáró örökségben.

Ezek a fő különbözőségeink. Ezeket kell alázattal, tisztelettel és kölcsönös türelmességgel elfogadnunk. Titok lappang itt, de biztos vagyok benne, hogy Isten fellebbenti majd róla a fátylat.

Mi, keresztények és muzulmánok, sokszor éltünk meg nem értésben. Nem egyszer – a múltban – szembe fordultunk egymással és vitákban, háborúkban tékoztunk erőinket.

Hiszem, hogy Isten ma arra szólít fel bennünket, hogy vessük el ezeket a berögzöttségeket. Van, amiért tisztelhetjük egymást. Buzdítsuk is egymást jó tettekre, Isten szolgálatára.

Mi egyenlőképpen tudjuk, mennyire jelentősek lelki értékeink. Minket az ideológiai és hangzatos jelszavak nem elégítenek ki és nem adnak választ nekünk életbevágó kérdéseinkre. Ezt csak az Istenben gyökerező lelki és erkölcsi értékektől várjuk.

Kívánom, Kedves Fiatalok, hogy legyen erőtök tevékenyen részt venni egy olyan világ építésében, amelyikben Istennek jut az első hely, hogy segíthessen

rajtunk és megmenthessen bennünket. Legyetek meggyőződve arról, hogy katolikus testvéreitek és nővéreitek nagyrabecsülése és együttműködési szándéka kísér titeket. Én az ő képviselőlkben állok előttetek ezen az estén.

A pápa végül összefoglalta beszédét. Befejezésül így fohászzkodott:

Istenem, te a mi Teremtőnk vagy. Jó vagy, végtelenül irgalmas. Téged magasztaljon minden teremtmény. Törvényt adott az emberek szívébe, hogy szerinte éljünk. A feladatunk: tenni akarodat. Az utunk: megismerni a lélek békéjét. Felajánljuk neked engedelmességünket. Segíts minden vállalkozásunkban. Szabadíts meg tőled elszakító rossz hajlamainktól.

Ne engedd, hogy azok, akik nevedet segítségül hívják, valaha is beletörődjenek a bajokba. Istenem, te Egyetlen Isten! Imádunk téged. Ne engedd, hogy elszakadjunk tőled. Add meg, minden ember bírása, hogy az utolsó napon választottaid között legyünk. A béke és az igazságosság szerzője, önts szívünkbe a tiszta örömet, az igazi szeretetet és ajándékozd meg a népeket tartós testvériséggel. Halmozz el mindörökre ajándékaiddal. Amen.

(Arabul:) Viszontlátásra, fiatalok! Marokkó egész népe! Nagy szeretettel őrzöm meg szívemben emléketeket!

Zsinati teológiai kurzus
az európai magyar papoknak
1986. júl. 7. estétől (18.30) júl. 11. reggelig
Hely: München, Schloss Fürstenried
Vezeti: Dr. Békés Gellért OSB., Róma
Tárgya: Az Egyház a II. Vatikáni Zsinat után
Jelentkezés: Hegyi György, A-9800 Spittal/Drau
Litzelhofenstrasse 9

Lelkigyakorlat a magyar nővéreknek
1986. aug. 18-án, hétfőn estétől aug. 27-én, szerdán reggelig
Hely: Stella Matutina lelkigyakorlatos ház
5, rue des Fusillés, Banneux (Louveigné), Belgium
Vezeti: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM
Jelentkezés: Hegyi György, Litzelhofenstr. 9, A-9800 Spittal/Drau